

Wmo-raad gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude
T.a.v. G.M.M. Wehkamp, voorzitter Wmo-raad H&S

A. Jonges

Advies Startnotitie Sociaal Domein

Geachte Wmo-raad,

Op 11 december 2013 hebben wij uw schriftelijke advies ontvangen op het concept Beleidskader nieuwe Wmo en Jeugdwet. Bij de totstandkoming van deze nota heeft u een belangrijke rol vervuld.

Wij waarderen de constructieve wijze waarop u zich in het proces hebt opgesteld. Ondanks de korte termijn die er was tussen het beschikbaar komen van stukken en het bespreken daarvan, bent u er in geslaagd om op een adequate wijze te adviseren. Uw inbreng is betrokken in de nota zoals deze op 17 december 2013 in het college is vastgesteld en in januari aan de raad wordt voorgelegd.

Onderstaand gaan wij in op uw adviezen. Onze reactie is steeds in de cursief weergegeven tekst opgenomen:

- Ad 1. Eigen kracht van burgers: Het beleidskader stelt het vergroten van de eigen kracht van burgers centraal. De nota gaat er terecht vanuit, dat de overheid een zorgtaak heeft, aanvullende op de eigen kracht van burgers. O.i. wordt onvoldoende aandacht besteed aan de grenzen van de eigen kracht bij burgers, die te kampen hebben met regieproblemen. Wij menen, dat aan dit criterium voldaan wordt als bij elke aanvraag een expliciete afweging tussen de eigen kracht en de regiemogelijkheden van aanvrager plaatsvindt. Uit de voorstellen voor de jeugdzorg blijkt, dat de voorkeur wordt gegeven aan drang boven dwang.

Er moet een voorstel worden toegevoegd om criteria op te stellen aan de hand waarvan de gemeente vaststelt in hoeverre mensen in staat zijn zelf regie te voeren en hun beperkingen om zelf regie te voeren. Ook moet duidelijk gemaakt worden hoe en wanneer gebruik wordt gemaakt van "drang" en welke criteria daarvoor gaan gelden.

Reactie: Onder 2.2. benadrukken we dat ondersteuning in alle gevallen individueel maatwerk is. Dit geldt zowel voor de Wmo als voor de Jeugdwet én de Participatiewet. Het resultaat is uiteindelijk een samenspel van eigen inzet, inzet van het sociale netwerk, informele ondersteuning, gebruik van preventieve, algemene voorzieningen, zo nodig aangevuld met professionele ondersteuning in de vorm van individuele voorzieningen. In aanvulling daarop geven we onder 4.4 (nieuwe Wmo-taken) en 8.3 (Jeugdhulp) aan dat we criteria gaan uitwerken voor de toegang voor ondersteuning op grond van de nieuwe Wmo c.q. de Jeugdwet. We gaan er vanuit dat we hiermee aan uw vraag voldoen.

- Ad 2. Netwerken van burgers: Doordat bij de indicatiestelling uitdrukkelijk het informele netwerk in kaart wordt gebracht kan de draagkracht en de draaglast van betrokkene en diens netwerk worden afgewogen. In de uitwerking van het beleidskader zou deze afweging nadrukkelijker in beeld gebracht kunnen worden; netwerken kunnen worden versterkt, door de draaglast te verminderen en/of de draagkracht te vergroten.

O.i. moet een voorstel worden toegevoegd, dat er criteria worden opgesteld aan de hand waarvan de verhouding tussen draagkracht en draaglast wordt vastgesteld.

Reactie: In ieder onderzoek dat naar aanleiding van een vraag van een cliënt wordt uitgevoerd, is aandacht voor mantelzorg. Het in beeld brengen van de draagkracht en de draaglast van de mantelzorger maken hier onderdeel van uit. Dit is individueel maatwerk.

- Ad 3. Een toegankelijke maatschappij: De nota behandelt de transitie AWBZ en Jeugdwet apart. Wij missen in de nota de dwarsverbanden met de Jeugdwet en vooral de participatiewet. We kunnen dus ook niet zeggen of de nota bijdraagt aan een meer overzichtelijke en toegankelijke maatschappij voor de burger.

Uit de nota blijkt, dat burgers in contact komen met de gemeente via de CJG's, Wmo-loketten, alsmede het AMK en Steunpunt huiselijk geweld. Uit de nota blijkt niet, wie de formele bestuursverantwoordelijkheid draagt voor deze organisaties. Bij wie kan de burger straks terecht met klachten? Onder welke rechtspersoon vallen deze samenwerkingsverbanden?

O.i. moet een voorstel worden toegevoegd, dat de juridische status van de samenwerkingsverbanden wordt geregeld, zodat het de burger duidelijk is met welke rechtspersoon de burger te maken krijgt.

Reactie: De dwarsverbanden treft u vooral aan in hoofdstuk 2. De uitgangspunten zijn voor de 3 transities gelijk. Aanvullend hebben we in de hoofdstukken over toeleiding en toegang de dwarsverbanden aangegeven tussen vooral de Jeugdwet en de nieuwe Wmo. In het nog op te stellen beleidskader voor de Participatiewet zullen we ook aandacht besteden aan de dwarsverbanden met de Jeugdwet en de nieuwe Wmo.

- Ad 4. Een integrale benadering: De nota mist de doelstelling, dat er geïntegreerd met de jeugdwet en de participatiewet wordt geïndiceerd. Daarnaast zal er afgestemd moeten worden met de medische sector. De verpleging gaat immers naar de ziektekostenverzekeraar, evenals, hoogst waarschijnlijk, de behandeling van met name

volwassen psychiatrische patiënten en de persoonlijke verzorging voor mensen met een somatisch probleem

O.i. moet een voorstel worden toegevoegd, dat er voorbereidingen worden getroffen ten einde te komen tot een integrale gemeentelijke intake voor iedereen, die straks onder de participatiewet en/of de nieuwe Wmo-wet en/of de Jeugdwet valt.

Reactie: Wij delen uw opvatting dat de toegang voor de voorzieningen van de nieuwe Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet integraal moet worden vormgegeven. In het beleidskader wordt daarom voorgesteld de toeleiding naar de voorzieningen van de nieuwe Wmo en de Jeugdwet integraal vorm te geven door middel van de Welzijnscoaches, in samenwerking met de IASZ. In 2014 zullen we onderzoeken op welke manier de toegang voor de mensen die onder de Participatiewet vallen hierop kan aansluiten.

- Ad 5. Betrokkenheid burgers en cliënten: De nota besteedt hier aandacht aan. Het lijkt ons nodig dit ook te doen, zodra de gemeente besluit de Jeugdwet, AWBZ- transitie en de participatiewet geïntegreerd in te voeren.

Reactie: Wij vinden het belangrijk om burgers en cliënten zo goed mogelijk te informeren. Hiervoor hebben wij meerdere voorstellen opgenomen, die verspreid over 2104 worden uitgevoerd.

M.b.t. de geformuleerde voorstellen beperken wij ons tot die voorstellen, die aanvulling dan wel wijziging behoeven:

- § 2.4: Voorstel: We gaan voor de toeleiding gebruik maken van het Wmo-loket, het CJG en de IASZ. We versterken de samenwerking tussen de Welzijnscoach, de IASZ en andere ketenpartners en realiseren daarbij één werkwijze waarbij de ondersteuningsvraag van de cliënt en zijn omgeving integraal benaderd wordt.

We gaan gezamenlijk (Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Heemstede) vorm geven aan de deskundigheidsbevordering van de medewerkers in de Wmo-loketten, de CJG's en de IASZ.

Wij stellen voor dat aan de welzijnscoach ook deskundigheidsbevordering geboden wordt. Voorts stellen we voor de welzijnscoach als een instituut te beschouwen en niet als één persoon.

Reactie: Wij delen met u de opvatting dat ook aan de Welzijnscoach volledig betrokken dient te worden bij de deskundigheidsbevordering. Dit is voor ons een vanzelfsprekendheid. Daarnaast delen wij uw opvatting dat de constructie van de Welzijnscoach moeten worden gezien als een 'instituut'.

We hebben de tekst onder 4.4.1 als volgt gewijzigd: "Ook investeren we in deskundigheidsbevordering van de Welzijnscoaches. Daarbij blijven we door de integrale werkwijze van de Welzijnscoaches de verbinding leggen tussen de invulling van het Wmo-loket en het CJG, zodat waar nodig een integraal aanbod kan worden gerealiseerd."

- § 4.2.1: In de 2e helft van 2014 gaan we vanuit het Wmo-loket in gesprek met de personen die in 2015 op grond van het overgangsrecht per 2015 recht houden op zorg onder de Wmo.

Onduidelijk is of mensen met oude AWBZ rechten voor rekening van de WMO komen of dat die in de WMO komen na beëindiging van de oude rechten. Hierdoor is het niet duidelijk wat de onderwerpen van die gesprekken zijn.

Reactie: Wij hebben de tekst onder 4.2.1 betreffende het overgangsrecht verduidelijkt. De gemeente wordt per 1 januari 2015 (financieel) verantwoordelijk voor alle ondersteuning, ook als nog geen Wmo-beschikking is afgegeven en de ondersteuning nog wordt geboden op een AWBZ-indicatie.

- § 4.3.1: Aan de mogelijkheden voor transformatie dienen bij dagbesteding ook educatieve en belevingsgerichte mogelijkheden te worden toegevoegd.

Reactie: De huidige 'recreatieve' dagbesteding is daar waar mogelijk reeds gericht op educatie. Ook belevingsgerichte elementen maken daar onderdeel van uit. In het overzicht 'transformatiemogelijkheden' is expliciet opgenomen dat de mogelijkheid om binnen de dagbesteding na te gaan of een meer arbeidsmatige inzet mogelijk is zal worden onderzocht.

- § 4.3.2: Met ingang van 2015 zullen we maatwerkvoorzieningen bekostigen op basis van de daadwerkelijk geleverde ondersteuning per burger. Op termijn wordt gestreefd naar een bekostiging – geheel of gedeeltelijk – op resultaat.

Aangezien het meestal om langdurige begeleiding en niet om behandeling/therapie gaat is bekostiging op basis van resultaat niet aan de orde. Bekostiging op basis van problematiek en/of prestatie lijkt ons daarom veel zinvoller. Dit zal de bureaucratie zeer beperken.

Reactie: Of bekostiging op resultaat mogelijk is zullen we gaan onderzoeken. We hebben hier nadrukkelijk 'geheel of gedeeltelijk' aan toegevoegd, omdat ook wij verwachten dat dit niet alle gevallen te realiseren zal zijn. We benadrukken dat wij met u de opvatting delen dat bureaucratie zoveel mogelijk voorkomen moet worden. Uw opvatting zullen we zeker betrekken bij de verdere uitwerking.

- § 4.3.4: De gronden om voor persoonsgebonden bekostiging in aanmerking te komen nemen we op in de verordening. Hierbij zorgen we voor afstemming met de persoonsgebonden bekostiging onder de Jeugdwet.

Naar onze mening moet ook afstemming plaatsvinden met de participatiewet, WLZ en Zorgverzekeringswet, waarbij de keuzevrijheid voor de cliënt centraal staat en er in feite één PGB-regeling komt.

Reactie: Uw advies om te komen tot een zoveel mogelijk eenduidige regeling voor de persoonsgebonden bekostiging delen wij. We zullen dit betrekken bij de uitwerking.

- § 4.3.5: We gaan onderzoeken of op termijn te komen is tot berekening van de eigen bijdrage over een (meer) kostendekkend tarief.

Aanvullen met: afgestemd op de eigen bijdragen van de WLZ, Jeugdwet en de participatiewet. Hierdoor wordt stapeling voorkomen.

Reactie: Wij hebben de tekst onder 4.3.5 aangepast betreffende de stapelingseffecten.

- § 5.7: We zullen een voorstel voorleggen over de afspraken die we per 1 januari 2015 met MEE Noordwest Holland willen maken over de cliëntondersteuning.

De Wmo-raad is hierop tegen. We vinden het niet vanzelfsprekend, dat de MEE hiervoor op voorhand de opdracht krijgt. Andere aanbieders moeten eveneens de kans krijgen de opdracht te verwerven. Het is van belang, dat ook geïntegreerd ondersteuning plaatsvindt aan cliënten, die vanuit de Jeugdwet en de participatiewet zullen toestromen. Dit zijn terreinen waarop de MEE geen deskundigheid en ervaring heeft. De te contracteren instelling zal o.i. "Het keukentafelgesprek" moeten gaan verzorgen, voorafgaande aan een eventuele indicatie voor maatwerkvoorzieningen. Hierdoor wordt een "geknipte" aanvraag gerealiseerd, zoals de Wmo-raad B & W al eerder heeft geadviseerd.

Reactie: De tekst onder 5.7 hebben we gewijzigd. Toegevoegd is: " Tevens zullen we bezien of het met het oog op de diversiteit van de doelgroepen gewenst is dat we ook met andere instellingen op het gebied van cliëntondersteuning afspraken maken."

- § 7.9: In 2014 gaan we na of en zo ja voor welke voorzieningen we overgaan tot het vragen van eigen bijdragen. We stemmen dit af met de regiogemeenten.

Gesteld wordt dat geen eigen bijdrage kan worden geheven voor Gedwongen Jeugdhulp. De definitie hiervan ontbreekt, dus de vraag is wat dat precies is. Onduidelijk is ook of die eigen bijdrage in de plaats komt van de bijdragen, die thans geheven worden door de LBIO. Voorts dient deze eigen bijdrage betrokken te worden bij de andere eigen bijdragen om stapeling te voorkomen. Tot slot is het de vraag welke gemeente de eigen bijdrage gaat innen. Dit is vooral relevant bij pleegzorg.

Reactie: Een eigen bijdrage kan niet worden geheven voor onder andere gedwongen jeugdhulp. In de tekst onder 7.9 hebben we toegevoegd wat hieronder wordt verstaan: jeugdbescherming, jeugdreclassering, Jeugdzorg Plus en forensische jeugdhulp.

Als actiepunt is opgenomen: "We gaan na of en voor welke voorzieningen we een eigen bijdrage gaan vragen." In de uitwerking van dit actiepunt zullen we aandacht schenken aan uw vragen.

- § 10.4: We gaan na of er op structurele basis afstemming kan worden gerealiseerd tussen de Wmo raden van de gemeenten Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Heemstede.

Dit lijkt geen prioriteit te moeten hebben, gezien de eventuele fusieplannen van de gemeente H & S.

Reactie: We hebben kennis genomen van uw zienswijze.

Voorts betwijfelen wij of de aantallen in de doelgroep kloppen voor wat betreft de pleegzorg. Is hierbij het aantal pleegouder-voogden inbegrepen? Zijn hier ook de pleeggezinnen bij, die begeleid worden door Spirit, de WS-groep, het Legers des Heils en de Bascule? Voor wat betreft de kosten: zijn de kosten voor rekening van de gemeente van afkomst of voor rekening van de gemeente H & S? Wat gebeurt er met de kinderbijslag?

Reactie: Om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor de zorg aan de jongere wordt in de Jeugdwet aangesloten bij het woonplaatscriterium als bedoel in artikel 12 van Boek 1 van het burgerlijk Wetboek. Aanvullend geldt, ingeval de voogdij over de jeugdige berust bij een instelling als bedoeld in artikel 302 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek: de woonplaats van degene die voorafgaand aan de voogdij door de instelling het gezag had over de jeugdige tenzij het betreft een vreemdeling als bedoel in artikel 1.3 over wie geen gezag in Nederland werd uitgeoefend.

De Kinderbijslag wordt uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank. Dit blijft ongewijzigd c.q. dit wordt geen gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Met betrekking tot de communicatie menen we, dat de burger veel eerder geïnformeerd moet worden, bijv. middels een papieren versie van de gemeentekrant speciaal over de Nieuwe WMO en de wijze waarop de gemeente de WMO in combinatie met de Jeugdwet en de participatiewet gaat uitvoeren.

Reactie: Met u vinden we het belangrijk dat de burgers tijdig worden geïnformeerd. We starten hiermee in eerste kwartaal van 2014.

Nogmaals dank voor uw constructieve reactie. Wij hopen ook in de komende periode van uw inzet gebruik te kunnen blijven maken.

Heeft u nog vragen of opmerkingen, neem dan contact op met mevrouw A. Jonges.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Haarlemmerliede en Spaarnwoude,
de secretaris, de burgemeester,

(mr. B.J. Huisman)

(P.J. Heiliegers)